

Pilne działania w energetyce na pierwsze 100 dni nowego rządu

Rekomendacje Eksperskiej Rady ds. Bezpieczeństwa Energetycznego i Klimatu

15 października Polki i Polacy wybiorą nowy parlament. Wybory to zawsze otwarcie przestrzeni dla nowych możliwości – wzmocnienia i ukierunkowania strategii energetycznej Polski oraz podjęcia decyzji w sprawach kluczowych dla odbiorców energii. Sektor energetyczny w Polsce jest dziś w szczególnym momencie: bilans energetyczny się pogarsza, koszty paliw i CO₂ są wysokie, co ma odzwierciedlenie w cenach energii. Polska energetyka potrzebuje pełnej mobilizacji, realnej i spójnej strategii, przyspieszenia inwestycji – inaczej ceny energii będą stale rosły, a bezpieczeństwo systemu zostanie poddane poważnej próbie.

W eksperckim i zróżnicowanym gronie [Rady ds. Bezpieczeństwa Energetycznego i Klimatu](#) opracowaliśmy konstruktywne rekomendacje dla przyszłego rządu. Nie mają one charakteru politycznego – ktokolwiek zostanie wybrany do sprawowania władzy – będzie się mierzył z tymi samymi, dużymi wyzwaniem.

O Radzie i motywacji działania

Eksperska Rada ds. Bezpieczeństwa Energetycznego i Klimatu to grono ekspertów, którzy chcą dzielić się wiedzą i wesprzeć procesy decyzyjne w obszarach kluczowych dla poprawy bezpieczeństwa energetycznego Polski i ochrony klimatu. Rada działa na zasadzie non-profit, nie promuje żadnych konkretnych technologii ani firm. W skład Eksperskiej Rady ds. Bezpieczeństwa Energetycznego i Klimatu wchodzi osoby z bogatym i różnorodnym doświadczeniem w zakresie energetyki i gospodarki, przemysłu, spraw międzynarodowych. Każde stanowisko jest długo dyskutowane, a następnie przyjmowane drogą konsensusu, bo wierzymy, że tylko tak można zagwarantować trwały postęp.

Więcej informacji – na stronie: <https://rada-energetyczna.pl/>

Co proponujemy?

W ciągu półtora roku działalności Rada przygotowała pięć stanowisk w najważniejszych dla energetyki sprawach. Tym razem Rada przedstawia rekomendacje najpilniejszych działań do podjęcia przez rząd po wyborach.

Pierwszy krok – to uporządkowanie podstawowych zasad polskiej polityki energetycznej. Wśród nich dostrzeżenie, że:

- **Transformacja energetyczna jest niezbędna**, wynika z obiektywnych czynników, w tym z konieczności uniezależniania się od importu paliw. Transformacja służy wzmocnieniu konkurencyjności gospodarczej kraju. Musi mieć na uwadze nie tylko interesy sektora

energetycznego, ale przede wszystkim odbiorców – zarówno gospodarstw domowych jak i przedsiębiorstw. Musi także **zapewnić bezpieczeństwo energetyczne** i ciągłość dostaw energii do odbiorców.

- **Podstawową zasadą w energetyce powinny być reguły rynkowe.** Konieczne jest przywrócenie i wzmocnienie konkurencyjnego rynku energii, który kształtuje ceny w sposób przejrzysty i niezależny od polityki. To ważne dla mobilizowania inwestycji energetycznych, zwiększania konkurencyjności gospodarki i ograniczania cen dla odbiorców, a jednocześnie dla sygnałów cenowych dla elastyczności i efektywności energetycznej.
- Rząd powinien prowadzić **transparentną, obiektywną i spójną politykę informacyjną oraz dbać o włączanie wszystkich interesariuszy w proces legislacyjny. Należy zweryfikować zakres centralizacji** polskiego sektora energetycznego na rzecz jasnego podziału zadań pomiędzy regulatora, uczestników hurtowego rynku energii, nadzór właścicielski oraz odpowiedzialne za całość ministerstwo, ze wzmocnionym zapleczem analitycznym.

Ponadto Rada BEiK proponuje **pięć pakietów** kluczowych działań dla nadania polskiej energetyce nowej dynamiki – adekwatnej do skali wyzwań:

1. Pakiet strukturalny

- Przyznanie transformacji energetycznej nadrzędnej roli w przyszłym rządzie i określenie strategicznych celów polityki klimatyczno-energetycznej kraju.
- Wzmocnienie kadr i zaplecza analitycznego rządu w tym zakresie.
- Jak najszybsze opracowanie podstawowych dokumentów strategicznych: Strategii Długoterminowej w zakresie redukcji emisji CO₂ (do 2050 r.), Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. i Krajowego Planu na Rzecz Energii i Klimatu, Strategii ciepłownictwa i ogrzewnictwa.
- Wydzielenie aktywów węglowych wraz z określeniem jasnej ścieżki wygaszania starych bloków i opracowaniem transparentnego mechanizmu przydziału mocy przyłączeniowych po wyłączanych elektrowniach.
- Utworzenie Funduszu Transformacji Energetyki i wykorzystanie przychodów z aukcji uprawnień do emisji CO₂ na transformację energetyczną.

2. Pakiet dla odnawialnych źródeł energii

- Zwiększenie potencjału rozwoju energetyki wiatrowej na lądzie i na morzu.
- Rewizja zasad planowania przestrzennego – przyspieszenie procedur realizacji projektów.
- Identyfikacja i wsparcie krajowych łańcuchów dostaw.
- Modyfikacja systemu wsparcia energetyki prosumenckiej i odbiorców energochłonnych.
- Promocja rozwoju umów PPA, w tym również dla MŚP.

3. Pakiet dla ciepłownictwa i ogrzewnictwa

- Stworzenie kompleksowych narzędzi poprawy efektywności energetycznej wraz ze strategicznym planem elektryfikacji ogrzewania.
- Opracowanie koncepcji włączenia ciepłownictwa i ogrzewnictwa do bilansowania elektroenergetyki.

- Ustalenie priorytetowych inwestycji gazowych w całej gospodarce – aby nie doprowadzić do przeinwestowania w to importowane paliwo.
- Modyfikacja systemu kształtowania cen ciepła.
- Opracowanie strategii ciepłownictwa i ogrzewnictwa.

4. Pakiet dla sieci

- Zwiększenie transparentności procedowania wniosków o wydanie warunków przyłączeniowych na poziomie sieci dystrybucyjnych i przesyłowych.
- Zmiana regulacji umożliwiająca zmniejszenie liczby odmów dla wniosków o przyłączenie do sieci.
- Zwiększenie inwestycji w modernizację i rozwój sieci.
- Maksymalizacja wykorzystania środków unijnych na ten cel.

5. Pakiet dla odbiorców i rynku energii

- Zniesienie limitów cenowych dla wytwórców energii na rynku hurtowym od 2024 r. i utrzymanie takiej opcji wyłącznie w sytuacji awaryjnej.
- Wprowadzenie mechanizmu rynkowej wyceny rezerwy operacyjnej na rynku bilansującym na początku 2024 r.
- Przywrócenie obliwa giełdowego dla wytwórców węglowych wydzielonych ze spółek z udziałem Skarbu Państwa.
- Modyfikacja krajowych przepisów w celu odmrożenia cen energii dla gospodarstw domowych z uwzględnieniem kryterium dochodowego. Zaproponowanie bonu energetycznego dla odbiorców wrażliwych i najbardziej narażonych MŚP.
- Wdrożenie usług elastyczności.

W polskiej energetyce mamy do czynienia ze stanem wyjątkowym – wywołanym nie tylko przez kryzys energetyczny i skutki rosyjskiej wojny w Ukrainie, ale także przez wieloletnie odkładanie niezbędnych decyzji modernizacyjnych na później. Bez podjęcia pilnych działań, adekwatnych do skali wyzwań, system energetyczny czeka zapaść. Transformacja energetyczna i niezbędne inwestycje to jednak nie tylko wyzwanie – ale przede wszystkim **ogromna szansa na rozwój całej polskiej gospodarki**, zwiększanie konkurencyjności polskich firm na rynku międzynarodowym, a także na ustabilizowanie cen energii dla odbiorców w dłuższej perspektywie.

Jesteśmy w momencie kluczowym dla przyszłości naszego kraju. Nowy rząd, który zostanie utworzony po październikowych wyborach, będzie odpowiedzialny za to, aby dostrzec i nadać odpowiednią rangę modernizacji polskiej energetyki.

Wrocław, 27 września 2023

Kontakt dla mediów:

Jadwiga Winiarska

+ 48 517 819 907

jadwiga.winiarska@forum-energii.eu

Eksperska Rada
ds. Bezpieczeństwa Energetycznego
i Klimatu